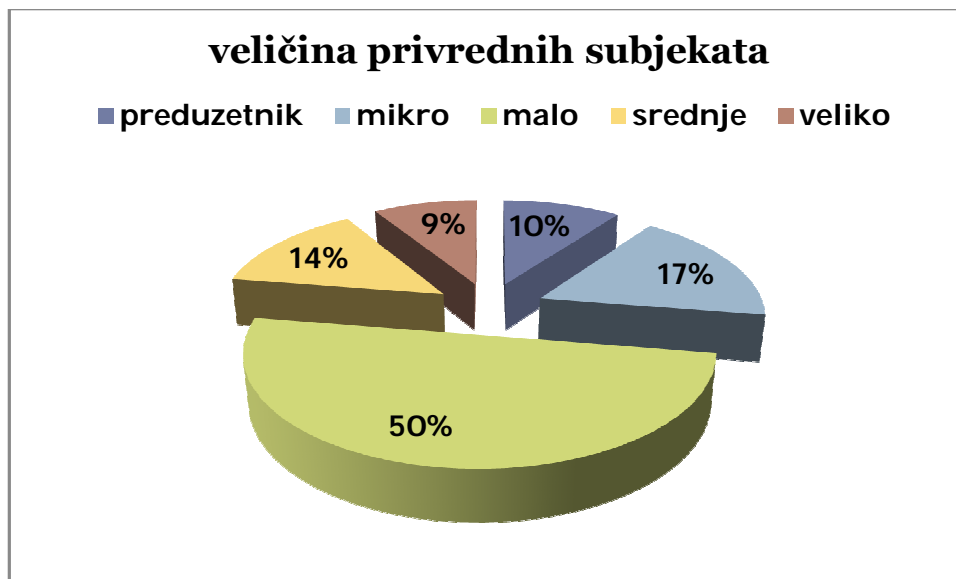

Rezultati konsultacija sa poslodavcima

Poreski podsticaji za novozaposlena lica

Krajem decembra 2017. godine ističe rok važenja člana 45. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje koji je dao mogućnost poslodavcima koji zasnuju radni odnos sa nezaposlenim licima pod određenim uslovima da ostvaruju pravo na povraćaj dela plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog i na teret poslodavca, po osnovu zarade za novozaposleno lice. Ove poreske olakšice su u velikoj meri uticale na novo zapošljavanje posebno u mikro, malim i srednjim privrednim društvima. Koristi od ove olakšice su imali kako poslodavci, tako i oni koji su dobili mogućnost da zasnuju radni odnos. Imajući u vidu ekonomske prilike i tržište na kom posluju, poslodavci imaju velika očekivanja da se rok za poreske podsticaje za novozaposlena lica produži.

Tokom oktobra Uniji poslodavaca Srbije je kontaktirala 80 poslodavaca koji su koristili ove podsticaje ili su pokušali da ostvare olakšice. Njihovi komentari se, pre svega, odnose na pozitivne efekte koje ove poreske olakšice imaju na novo zapošljavanje. Ukupan broj poslodavaca koji je ostvario pravo na poreske olakšice je 53, a broj novih zaposlenih kod ovih poslodavaca je 809 lica što je ogroman uspeh jer se radi o zapošljavanju lica koja su najmanje 6 meseci na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje. Ovaj uspeh se može smatrati i većim jer posmatrano prema veličini preduzeća, najveći broj korisnika olakšica je iz mikro, malih i srednjih privrednih društava čak 86%.

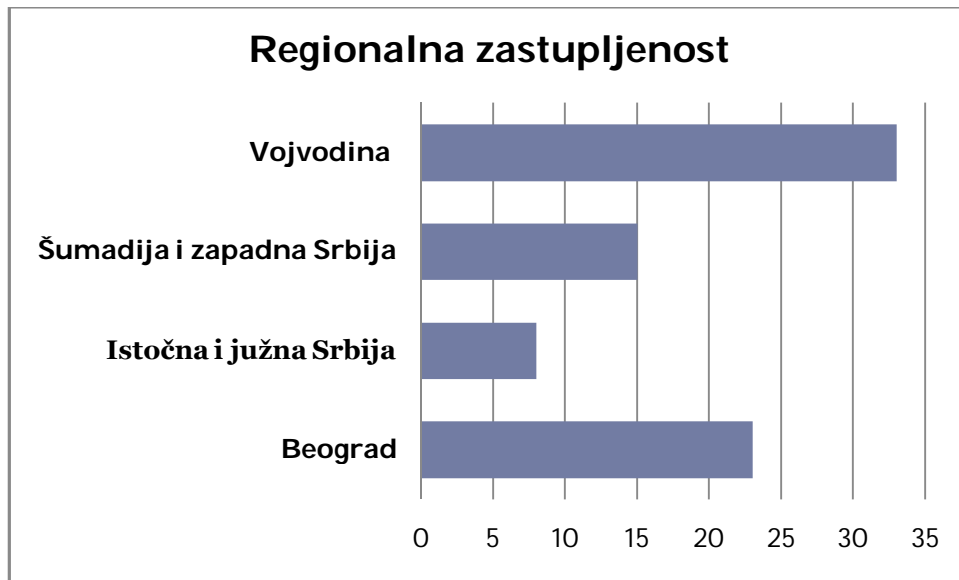

Grafikon 1: Broj anketiranih poslodavaca po veličini privrenog subjekta

Posmatrano regionalno, poslodavci u Vojvodini su u najvećoj meri koristili poreske podsticaje i to za 509 novozaposlenih lica, a potom poslodavci iz Istočne i južne Srbije kojih je u ovom istraživanju bilo svega 8, a koji su koristili poreske podsticaje za 163 novozaposlena lica i to najviše u tekstilnoj industriji (4 poslodavca koja obavljaju poslovnu delatnost u tekstilnoj industriji). U Beogradu su od ukupno anketiranih 33 poslodavaca, njih 23 koristili poreske podsticaje za 91 novozaposleno lice.

„ Odlična subvencija, nije mnogo zahtevna. Jedina manjkavost je što poreska uprava kasni sa izdavanjem rešenja za povraćaj sredstava. Poslednje rešenje za povraćaj smo dobili za aprilsku zaradu.“ Vlasnik građevinskog preduzeća koji ima 8 novo zaposlenih lica

„Veoma smo zainteresovani da i dalje koristimo pravo na povraćaj dela plaćenog poreza na zaradu i dela plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog i na teret poslodavca, po osnovu zarade za novozaposleno lice i očekujemo ne samo da se ovo pravo nastavi već i da budu veće od dosadašnjih u narednoj godini.“ Vlasnik velikog privrednog društva iz Vojvodine

Grafikon 2: Broj anketiranih poslodavaca po regionalnoj zastupljenosti

Prema ovom istraživanju stavova poslodavaca, najveći broj poslodavaca koji je koristio poreske podsticaje za novo zapošljavanje svoju poslovnu aktivnost obavlja u proizvodnoj delatnosti, čak 43% poslodavaca, potom slede privrednici koji posluju u trgovini 7,5%, građevinskoj delatnosti 6% i ostale uslužne delatnosti od čega najviše knjigovodstvo i to 7,5%, obrazovanje i IT 3,7%, ugostiteljstvo i dr.

Poslodavci su komentarisali i proceduru za ostvarivanje ovog prava. Mišljenja su podeljena i dok jedan broj pozitivno ocenjuje postupak i proceduru koju je neophodno ispuniti, drugi očekuju pojednostavljivanje procedura.

“Procedura je previše komplikovana. Podrazumeva dodatno angažovanje knjigovodstva. Trebalo bi je pojednostaviti bez dodatnih podnošenja obrazaca, trčanja na sve strane. Uz određenu potvrdu o novozaposlenom, samo je potrebno umanjiti obaveze. To je prvi razlog zbog kojeg nismo koristili olakšice. Glavni razlog je što sam novozaposleni (imali smo takvih primera) nije siguran da li bi radio i posle izvesnog vremena da otkaz. U tom slučaju novac bismo morali da vratimo a do tada smo se već natrčali. Mera je odlična, podsticajna, ali bi je trebalo pojednostaviti u sprovođenju kod poslodavca i njome malo više animirati novozaposle nekako bi se izbegle neprijatnosti a ceo postupak bio olakšan. “- vlasnik hotela iz Beograda

„Velika mana ovog programa je obavezan staž na Nacionalnoj službi za zapošljavanje. Dešava se da nezaposleni nemaju taj staž ili ga nemaju dovoljno koliko je potrebno, a poseduju sve ostale kvalifikacije za zapošljavanje, pa ili poslodavac ne može da ostvari pravo na subvenciju, ili je nezaposleni u diskriminišućem položaju, jer će poslodavac verovatno odabrati onoga za koga može da ostavi pravo na subvenciju.“-vlasnik preduzeća iz Ivanjice

“Svaka mera koja je podsticaj privredi je dobrodošla. Podržavamo koncept da poslodavci koji zasnuju radni odnos sa nezaposlenim licima pod određenim uslovima ostvaruju pravo na povraćaj dela plaćenih poreza i doprinosa za novo zaposlena lica, ali smo mišljenja da uslovima treba obuhvatiti i srednja Društva. Sporan je i datum polaza, situacija se brzo menja u privredi (Član 21d Zakon o porezu na dohodak građana). I dužina čekanja nezaposlenih a NSZ je sporna, naš je stav da je tri meseca optimalan period. Takodje smo mišljenja da ne treba da se radi o povraćaju, već o umanjenju koje teče po dana sticanja uslova i to bi bio pravi podsticaj.”-direktor ljudskih resursa u kompaniji koja posluje u delatnosti metalske industrije

“Postoji veliki broj ograničenja i uslova koje je potrebno ispuniti kako bi preduzeće moglo da koristi subvencije. U građevinskom preduzeću kao što je naše postoji velika fluktuacija radnika zavisno od doba godine (građevinska sezona) kao i mesta gde se izvode građevinski radovi , tako da nam je teško da ispunimo uslove za dobijanje subvencija.”-vlasnik građevinske firme iz Šabca

„Stranci dobijaju deset hiljada eura odmah po prijavi radnika,a mi treba da to ostvarujemo preko doprinosa. Neka se odredi iznos za placanje odmah po zapošljavanju radnika, pa ćete videti koliki je odziv i koliko je novih radnih mesta.“

„Beneficija je mala i treba previše papira za njegovo ostvarivanje, tako da za 1-2 radnika, koliko mi mali možemo zaposliti, ne vredi bakćati stim. Nesigurnost u privredi tera nas da prihvatamo samo kratkoročne obaveze prema radnicima.“-vlasnik malog preduzeća iz Subotice

Ako su Vladini prioriteti da povećaju zaposlenost u privatnom sektoru i dalje podrže rast i razvoj malih i srednjih privrednih društava u Srbiji, onda bi prestanak važenja ovog poreskog podsticaja imao negativne posledice na novo zapošljavanje, a posebno zapošljavnje dugoročno nezaposlenih lica.

Vlasnik malog preduzeća iz Vršca navodi da je njihova firma tokom 15 godina rada stvorila 27 novih radnih mesta, a da je dobila subvencije u UKUPNOM iznosu od nekoliko hiljada evra za svih 27 novih radnih mesta. U budžet godišnje uplaćuju, SAMO na osnovu poreza i doprinosa na lični dohodak oko 130.000 EUR (preko 10.000 EUR mesečno). Iz ove cifre su izuzete razne takse, porez na dobit i razni parafiskalni izdaci. Namerno nisu pomenute carine i PDV jer to na kraju ionako plaća krajnji kupac.

Jedan strani investitor, sa ionako velikim mogućnostima / kapitalom, po jednom radnom mestu dobija državnu pomoć koja je nekada višestruko veća od iznosa koji je firma dobila za 15 godina rada i za 27 novih radnih mesta. Pri tome treba imati u vidu da su uslovi rada zaposlenih u ovom preduzeću na mnogo višem nivou od uslova koje nude strani investitori i da je prosečna plata koju firma isplaćuje ZNATNO veća od prosečne plate koju nudi 95% tih stranih investitora.

Poslodavac se sa pravom pita zašto se ne napravi sistem nagrađivanja dobrih poslodavaca? Zašto nekome ko revnosno i redovno uplaćuje doprinose ne bi na kraju godine bio odobren poreski kredit od makar 3%-5% onoga što je tokom godine uplatio? Zašto revnosne platiše treba da nose ceo sistem na leđima, a da nemaju nikakvu satisfakciju/nagradu, pa čak im niko ne kaže ni hvala?

Direktor velike kompanije sa juga Srbije pak ističe da su poreske olakšice svakako stimulatívna mera za zapošljavanje novih lica i veruju da će u nadležnom ministarstvu doneti odluku o produženju roka važenja člana 45. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, kako bi omogućili da privrednici lakše podnesu teret javnih prihoda, bar u prvim mesecima po prijemu novih zaposlenih i sugeriše pojednostavljivanje procedure za ostvarivanje ovog prava.

Međutim najčešća poređenja poslodavci prave sa subvencijama koje dobijaju strani investitori i to u iznosu od deset hiljada eura odmah po prijavi radnika, a domaći privrednici treba da olakšice ostvaruju uz komplikovane procedure i preko doprinosa.

Ključna preporuka

Produžiti rok poreskog podsticaja za novozaposlena lica član 45. Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (*"Sl. glasnik RS", br. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 - usklađeni din. izn., 8/2013 - usklađeni din. izn., 47/2013, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 57/2014, 68/2014 - dr. zakon, 5/2015 - usklađeni din. izn., 112/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn. i 7/2017 - usklađeni din. izn.*) koji glasi "Poslodavac - pravno lice, odnosno preduzetnik koji zaposli novo lice ima pravo na povraćaj dela plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog i na teret poslodavca, po osnovu zarade za novozaposleno lice, isplaćene zaključno sa 31. decembrom 2017. godine, pri čemu se preduzetnikom smatra lice koje je upisano u registar kod nadležnog organa, odnosno organizacije"

Na nivou cele Srbije ovi poreski podsticaji daju odlične rezultate i korisni su kako za poslodavca kojima omogućava da lakše podnesu teret javnih prihoda, bar u prvim mesecima po prijemu novih zaposlenih, tako i za nezaposlena lica koja posle dužeg vremena imaju mogućnost da promene svoj status.

Najbrojniji korisnici ovog poreskog podsticaja su preduzetnici, mikro, mali i srednji privredni subjekti, što ide u prilog prioritetima Vlade RS da povećaju zaposlenost u privatnom sektoru i dalje podrže rast i razvoj malih i srednjih privrednih društava u Srbiji.

*Konsultacije sa poslodavcima obavila Ljiljana Pavlović,
rukovodilac Sektora za članstvo u Uniji poslodavaca Srbije*